

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), SEPTEMBER 9, 1943 STEVILKA (NUMBER) 210

OKUPACIJA ITALIJE V POLNEM RAZMAHU

POGOJI PRIDEJO POZNEJE, IZJAVLJA GEN. EISENHOWER

Premirje je strogo vojaško; politični in gospodarski pogoji morajo čakati

Z glavnega stana v severni Afriki je gen. Eisenhower sročil podal uradno izjavo, v kateri je rečeno, da je podpis premirja z Italijo samo vojaški, kar pa se tiče političnih in ekonomskih pogojev, jih bodo zavezniški sodelavci Italiji pozneje.

"Premirje je strogo vojaški instrument, podpisan od vojaškov," se glasi tozadevni komunikat. "Vključeni niso nobeni politični, finančni ali ekonomski pogoji. Ti bodo uveljavljeni pozneje."

"Dovolitev premirja pomeni le ukinjenje sovražnosti med obojestranskimi silami Italije in onimi Zedinjenih narodov."

Telefon med Berlinom in Rimom ukinjen

Nemški prekomorski radio je sročil naznanilo, da so bile vse telefonske vezi med Berlinom in Rimom prekine.

DO CILJA JE ŠE DOLGA POT, SVARI PREDSEDNIK ROOSEVELT

Predsednik Roosevelt je imel sročiti radijski govor v zvezi z otvoritvijo kampanje za tretje vojni posojilo. Predsednik je izjavil, da je podpis premirja z Italijo velika zmaga za Zedinjene narode, toda opozoril je, da se mora najprej Nemce izgnati iz Italije, in da je pot do končne cilja še dolga.

Govorec v kampanji, katere cilj je, da se proda za 15 milijard dolarjev vojnih bondov, je nato predsednik opozoril, da se mora nacija izgnati tudi iz Francije in vseh drugih zasedenih dežel, "in udariti moramo po njih na njihovi lastni zemlji od vseh strani."

Iz ameriškega časopisja

Boji v Jugoslaviji

New York Times z dne 30. avgusta poroča, da so jugoslovanski patrioti pretekli teden dni Sarajeva in uničili na njem 24 nemških letal, med njimi več bombnih aparatov. To vest je v oddaji, katero je zabeležil Columbia Broadcasting System.

Dalje poročata radio postaja, da so partizani v tem okraju pogladi v zrak vlak poln nemških vojakov, ter izvršili več napadov na železniške objekte, s katerimi so uspeli popolnoma strazati Sarajeva, najvažnejšo strateško bazo v teh krajih, od Beograda, Zagreba in od "Na Hrvatskem pa so patrioti zasedli mesto v bližini Zagreba, ter ob tej priliki osvobodili petdeset letal, ki so bili tam internirani."

"V dveh drugih krajih so partizani uničili 26 lokomotiv in vrzeli v tira 23 vlakov, pri čemer so se koncentrirali največ na

Rdeča vojska zavzela Stalino

Včeraj je Rdeča vojska zopet izvajala veliko zmago, ko je zavzela veliko industrijsko mesto Stalino, ki se nahaja v južni Ukrajini. Naznanilo o padcu mesta je podal osebno premier Stalin.

Berlinski radio je naznanil, da so se Nemci "umaknili iz mesta Stalino po načrtu elastičnih operacij po polnem uničenju važnih vojnih instalacij."

Velika zmaga

Stalino je pred vojno štelo pol milijona prebivalcev in je center železne industrije in železniškega omrežja, za vso južno Ukrajino. Njen padec se lahko primerja s padcem Harkova.

Nemci so mesto zavzeli 21. oktobra 1941, torej skoro pred dvema letoma, in so ga imeli v oblasti od tedaj. Vojaske opazovalci so mnenja, da bodo sedaj Nemci prisiljeni umakniti se iz vsega Donjec porečja.

Važna železniška proga prerezana

Ruske čete so včeraj tudi zasedle mesto Česnikovo, šest milj severno od železniškega križišča v Maknaču, s čentur je bila prerezana železniška proga Gomel-Baknač, ki je edina, po kateri morejo Nemci sedaj premikati čete in material vzhodno od Dnjepra.

Naši fantje-vojaki

V ponedeljek je prišel na dopust iz Alaske, Pfc. August Korach, sin Mr. in Mrs. August Korach, 1238 E. 74 St. Tu bo ostal do srede, nakar se povrne v Seattle, Wash.

Na dopust je prišel dr. R. P. Nadbath, sin poznane družine Mr. in Mrs. Paul Nadbath, 979 E. 74 St., ki se nahaja v mornariški službi, U. S. Naval Air Base, v Bunker Hill, Ind. Doma bo ostal za pet dni, nakar pričakuje, da bo poslan nekam v Južno - pacifično zono. Svoje zdravniške preizkušnje kot "interner" je dovršil v Charity bolnišnici pred odhodom v službo Stica Sama.

DRUŠTVO "SVOBODA"

Redna seja društva Svoboda, št. 748 SNPJ se vrši v petek, dne 10. septembra, v čitalnici Slovenskega delavskega doma. Članice so prošene, da se udeležijo v obilnem številu. Na tej seji bodo oddane nagrade, in prosijo se one članice, katere še niso vrstile listkov, da to gotovo storijo na večer seje.

DOHODNINSKE POLE

Mrs. Mary Svetek, 478 E. 152 St., je na razpolago vsak dan od 10. ure zjutraj do 10. ure zvečer za izpolnjevanje dohodninskih pol.

vlake, ki transportirajo žito v Nemčijo.

Jugoslovani obkolijo oddelek nacistov

"Daily News" prinaša izvešček iz oddaj londonskega radija, glasom katerega so jugoslovanski patrioti v vzhodni in centralni Bosni zasedli mesteca Bjeljina in obkolili tamošnjo nemško posadko.

Ista oddaja, katero je zabeležila CBS pravi, da je polk hrvaške artilerije v celoti, z vsem svojim materijalom prestopil na stran upornikov.

Eisenhowerjeva izjava

Naznanilo o brezpogojni kapitulaciji Italije je podal general Dwight D. Eisenhower kot poveljnik zavezniških armad v sredozemskem vojnem gledališču.

Besedilo naznanila, datirano 8. septembra na zavezniškem glavnem stanu v severni Afriki, se glasi:

"To je general Dwight D. Eisenhower, vrhovni poveljnik zavezniških sil. Italijanska vlada je podala svoje oborožene sile brezpogojno. Kot zavezniški vrhovni poveljnik sem dovolil premirje, katerih pogoje so odobrile vlade Združenega kraljestva (Velike Britanije), Zedinjenih držav ter Unije sovjetskih socialističnih republik."

"Na ta način govorim v ime interesov Zedinjenih narodov. Italijanska vlada se je obvezala spoštovati te pogoje brez pridržkov."

"Premirje je bilo podpisano po mojem namestniku in po zastopniku maršala Badoglija, in stoji v polnomoči ta trenutek."

"Sovražnosti med oboroženimi silami Zedinjenih narodov in onimi Italije so ukinjene takoj. Vsi Italijani, ki bodo poslej pomagali iztirati nemške napadalce z italijanske zemlje, bodo deležni pomoči in podpore Zedinjenih narodov."

Podaja Italije je postala efektivna včeraj ob 12:30 popoldne (clevelandski čas). Gornje formalno naznanilo je osebno podal po radiju v severni Afriki general Eisenhower sam.

BESEDILO ITALIJANSKE PODAJE

Tu sledi besedilo italijanske kapitulacije, podane po maršalu Badogliju:

"Italijanska vlada, zavedajoč se nemogočnosti nadaljevanja z neenakim bojem proti ogromni premoči sovražnika in z namenom, da prepreči nadaljno in še hujšo škodo narodu, je prosila za premirje od gen. Eisenhowerja, vrhovnega poveljnika anglo-ameriških sil. Tej prošnji je bilo ugodeno. Italijanske sile bodo torej prenehale z vsemi sovražnimi čini proti anglo-ameriškim silam, kjerkoli bi prišle v dotiko. Bodo pa odgovorile na napade od katerekoli druge strani."

Badoglio je poslal besedilo proglasa na zavezniški stan v severni Afriki, ker se je očitno bal, da bi mu bilo nemogoče istega razglasiti po radiju v Italiji.

SPORAZUM DOSEŽEN ZE 3. SEPTEMBRA

Kakor se je sedaj odkrilo, so se pogajanja po zastopnikih Italije in zavezniških sil vršila že par tednov "v neki nevtralni deželi" in zaključila so se na Siciliji. Popoln sporazum je bil dosežen že v petek 3. septembra.

Zavezniški pa so pridržali pravico, da podajo Italije razglasijo takrat, kadar se bo njim zdelo, da je čas "primeren" za tak razglas. Tozadevna izbira časa je bila v rokah generala Eisenhowerja.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Major Eliot o razmerah na Balkanu

NEW YORK, N. Y. — "New York Herald Tribune" z dne 31. avgusta prinaša članek majorja George Fielding Eliota, ki je mnenja, da so se nemške muke in težave na Balkanu zdaj šele prav začele.

"S smrtjo kralja Borisa je izginila ona točka, na katero sta bila vsaj deloma navezana bolgarski narod in njegova armada."

"Na Bolgarskem se nahaja precej nemških čet in Gestapo agentov. Toda zdaj, ko se italijanske garnizije v Jugoslaviji in Grčiji razkrajajo, so morali Nemci odposlati tja del svojih sil iz Bolgarije, da jih nadomestijo."

Največja usluga, katero bi mogla danes Bolgarija izkazati Hitlerju, bi bila najbrže ta, da bi bolgarska armada prevzela policijske posle v Jugoslaviji in Grčiji. Nemci bi prevzeli le nalogo, da čuvajo nekatere ključne pozicije, ko na primer Solun.

"Bolgari so vstopili v vojno misleč, da je nemška zmaga neizogibna. Zdaj pa se je pokazalo ravno narobe, da je nemški poraz neizogiben. Bolgari tega trenutka pa ne bodo uporabili, da nakopičijo nase še več jeze in sovraštva pri svojih sosedih. Zanje je zdaj čas, da se vsaj deloma odkupijo in popravijo grehe, katere so že zagrešili."

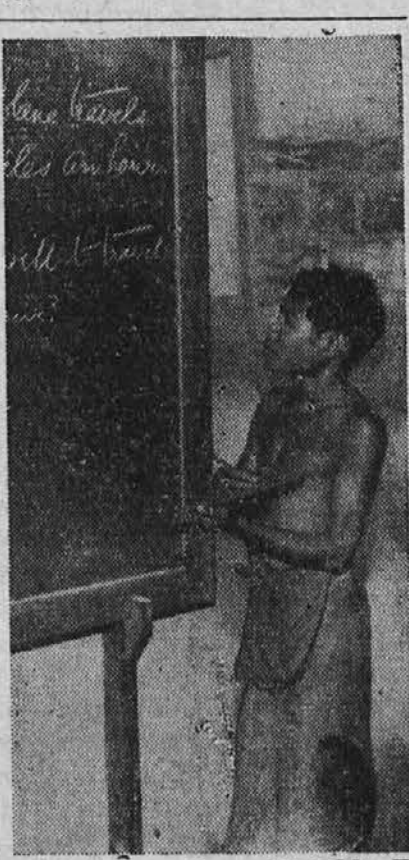
Bodočnost nejasna

"Zato pa bi morali odpraviti svoje vojake iz Jugoslavije in Grčije in odkloniti, da se še nadalje udeležujejo vojne."

"Neposredna bodočnost Bolgarije še ni jasna. Zagotovo pa je, da bodo morali Nemci, ako hočejo držati svoje pozicije na Balkanu, nastopiti sami — in to kljub temu, da jim je ravno zdaj posebno težko najti razpoložljivih čet."

MLADINSKI PEVSKI ZBOR S. D. D.

Pevske vaje Mladinskega pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. se bodo pričele ta mesec. Starši so vabljeni, da prijavijo svoje otroke pri tajnici zbora, Mrs. Sever, 435 E. 156 St., in jih vpišejo. Kdaj se bodo vaje pričele, bo pravočasno poročano.

Misijonar Rev. Harold E. Short vodi šolo v Novi Gvineji, v katero pohaja 75 otrok domaćinov. Zgornja slika kaže fanta, ki se muči v računstvu.

VSA VAŽNA PRISTANIŠČA NA ZAPADNI OBALI ZASEDNA

"Izdajstvo!" se glasi krik iz Berlina

AMERIKANCI, ANGLEŽI IN KANADČANI V VZAJEMNI AKCIJI. ITALIJANI BAJE RAZOROŽUJEJO NEMCE NA KORZIKI

Iz Alžira se poroča, da se Amerikanci, Angleži in Kanadčani izkrcavajo "v osrčju Italije." Istočasno javljajo brzobjavke iz švedskih virov, da so se zavezniške čete že izkrcale v Neaplju, Gaetani, Genovi, Civita Vecchio, kakor tudi na Korziki.

Neka vest pravi, da so Italijani na Korziki začeli razoroževati Nemce.

Vsa italijanska pristanišča, ki so bila včeraj zasedena in danes zgodaj zjutraj, se nahajajo na zapadni italijanski obali.

Zavezniške čete od padalne pehote so se glasom enega poročila spustile na zemljo v kalabrijskem mestu Pizzo, na "stopalu" italijanskega "škornja."

Poziv za masčevanje proti Nemcem

Zavezniška visoka komanda je objavila na italijanski narod potom radija iz Alžira poziv na boj proti Nemcem. V pozivu je rečeno:

"Sedaj je čas, da se masčujete nad Nemci."

"Mogočne britske, ameriške in kanadske armade se izkrcavajo na raznih točkah v osrčju Italije."

"Prihod teh čet, ki so mogočno opremljene, ter krite od nepremagljive zavezniške zračne sile od polne sile zavezniških pomorskih moči v Sredozemlju, nudi vam, Italijanom vašo zadnjo priliko."

"Podprta od mogočne sile zavezniških, ima Italija sedaj možnost, da se masčuje nad nemškimi zatiralci in da sodeluje pri izgonu tradicijskega sovražnika z italijanske zemlje."

"Italijani! To je vaš bojni ukaz v tem poglavju borbe za osvoboditev Evrope."

KONFERENCA SKUPNEGA DELAVSTVA

Jutri 10. septembra, ob 8. uri zvečer se vrši konferenca skupnega delavstva, v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd., na kateri se bo zahtevalo, da se podvzame korake za znižanje cen na živilih potrebnih na vsote, ki se jih je zahtevalo septembra, 1942. Ako je nemogoče cene znižati, bo konferenca zahtevala zvišanje plač, ki bi odgovarjale povišanju cen na potrebnih. Konferenco sklicuje skupni odbor u-nijskih delavcev, spadajočih k A. F. of L., C. I. O., in organizaciji železniških delavcev, ki se nahajajo v okolici 26. in 32. varde, v East Clevelandu in Euclidu. Med odborniki je tudi rojak William Kastelic, ki je tajnik konference United Auto Workers of America, C. I. O., Local 45, Fisher Body, ter stanuje na 15930 Saranac Rd. Na konferenco je vabljen sleherni, ki se zanima za to važno vprašanje.

Vojak se smrtno ponesrečil

V Elkins, W. Va., se je smrtno ponesrečil Pfc. Stanley Jeršan, star 22 let. Pri armadi se je nahajal eno leto. Stanovalec je na 853 E. 95 St. Rojen je bil v Eldred, Pa. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 18 S. D. Z.

Tukaj zapušča očeta Franka, tri brate Sgt. Edwarda, korporala Anthonyja, in Henryja, ter dve sestri Sophie in Mildred Mostar. Mati Mary je umrla pred 15. meseci. Pogreb se bo vršil v soboto zjutraj ob 9. uri v cerkvi sv. Philip Neri, na St. Clair Ave. in Ansel Rd., iz Zakrajškovega pogrebnege zavoda, 6016 St. Clair Ave., ter nato na Calvary pokopališče.

Bodi mu lahka rodna gruda, preostali pa naše sožalje!

OBISKI NEDOVOLJENI

Poročano je bilo, da so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. John Hokavar ter da je vse zdravo, kar pa bi se moralo glasiti, da se je morala mlada mati podvreči težki operaciji, in obiski niso dovoljeni. Upamo, da bo čimprej okrevala.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 6311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiku):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

STOJAN PRIBIČEVIĆ:

ZAVEZNIŠKA STRATEGIJA V JUGOSLAVIJI

II.

Jugoslovanska propaganda je stalno potiskala v ospredje dogodke, ki so ločili Srbe in Hrvate, ne one, ki so jih družili. Vzelo je n. pr. uradni organ nemške armade, da je objavil fotografijo gerilskega napisa v neki bosanski vasi "Živel sporazum med Srbi, Hrvatima in muslimani!" Ubežna jugoslovanska vlada se na kaj takega ni spomnila. Z isto uničujočo izzivalnostjo je ubežna jugoslovanska vlada dajala vso publiciteto Mihajloviću, nobene pa partizanom. Z ustavnega vidika seveda ona zastopa obe gerilske skupine, in bi bila morala podvzeti korake za preprečenje civilne vojne med njima, namesto da jo je sama pospeševala. To tem bolj, ker partizani, dasi ravno so sovražni Mihajloviću, še vedno formalno priznavajo kralja Petra in jugoslovansko vladu v Londonu. Navzlic temu pa so stvari lani prišle tako daleč, da je bilo več partizanskim poveljnikom, samim Srbom in visoko stoječim oficirjem redne jugoslovanske armade, od ubežnikov v Londonu vzeti njihov čin.

Angleži so bili skozi dve leti potrpežljivi. Proti koncu maja pa so na miren način pregovorili jugoslovanskega premierja, da pošlje v neko vojaško kampo na Škotskem takozvane kensingtonske mušketirje, kakor se je nazivalo tri majorje, ki so bili kraljevi adjutantje in člani takozvanega "vojne kabineta," ki je vzdrževal učinkovito kontrolo nad kraljem in vladu. Ta grupa je bila v prvi vrsti odgovorna za viharno diplomatsko korespondenco z Rusijo, za propagando proti partizanom, in za srbo-hrvaške prepire v inozemstvu. Minister jugoslovanskega dvora, brat enega izmed treh majorjev, je resigniral. Kralj Peter ima sedaj angleškega pobočnika.

Toda že mnogo prej, v aprilu, so Angleži povabili v London iz Afrike več visokih srbskih oficirjev, ki so že začetkom leta 1942, v slovit "kairski aferi," odrekli pokorščino "vojnemu kabinetu" in jugoslovanski ubežni vladi. Zadnji čas so Angleži začeli namigovati, da ako se položaj pri ubežni vladi v Londonu ne izboljša, se utegne najti oporo za jugoslovansko vladu, sestoječo iz štirih ali petih dobro izbranih armadnih oficirjev ali civilnih uradnikov, ki bivajo v Kairu in ki bodo omejeni izključno na vojne dolžnosti, medtem ko se bodo političarji lahko še nadalje pripravili kot nekakšen posvetovalni odbor v Londonu. Ampak v očeh borbenih ljudi kot so Jugoslavi, stoji ubežni general več klinov nižje kot najbolj diskreditiran ubežni političar. Bolj realistična rešitev bi bila, ako bi se separatistične političarje odstranilo iz obstoječe jugoslovanske vlade. (Članek, ki je bil napisan pred Trifunovičeve vlade v Londonu, napoveduje spremembo, ki se je med tem že izvršila. Op. uredništva.)

V tej s prepripi prežeti situaciji, je 19-letni kralj Peter pod vplivom prijateljskih anglo-ameriških nasvetov dne 28. junija v radijskem govoru, namenjenem za ljudstvo v Jugoslaviji, patetično izjavil: "Želel bi, da bi ne bilo nobenih nesoglasij med vami. Meni so enaki vsi, ki želijo resnično edinstvo med Srbi, Hrvatima in Slovenci..." Kralj bi bil bolj storil, ako bi bil naslovil svoj apel na ubežne prepirače v inozemstvu.

Misterija Mihajlovičevih poročil

Da je bilo imenovanje generala Mihajlovića vojnim ministrom od strani ubežne vlade v januarju 1942 resna politična napaka, se sedaj v Londonu splošno priznava. S tem se ni samo potisnilo vse gerilske bojovnike, ki se ne nahajajo v Mihajlovičevih vrstah, v stanje neligitimnosti, temveč Mihajlović sam je postal odgovoren za politiko in intrige med ubežniki v Londonu, nad katerimi nima nobene kontrole. Resnica je, da so gotovi ubežniki hoteli Mihajlovičovo imenovanje največ zato, da utrdijo svoj lastni vpliv v inozemstvu, in morda tudi zato, da se ne-

kega dne kot njegovi privrženci povzpejo k oblasti. Ampak sedaj izgleda, da se napaka ne da več popraviti. Ako bi se ga odslovilo ali če bi sam odstopil, bi to pomenilo toliko kot da se priznava obdolžbe, da je sodeloval s sovražnikom, katere so naperili proti njemu partizani in ruska vlada; na drugi strani pa je resnično edinstvo med gerilci v Jugoslaviji definitivno nemogoče, dokler je on jugoslovanski vojni minister.

Večina ljudi v tej deželi je do nedavnega verjela, da je Mihajlović skrivnostno ždeč neke v jugoslovanskih gorah in kujoč vojne načrte, v direktnem stiku z jugoslovansko vladu v Londonu s pomočjo neke misteriozne radijske komunikacije. Vse to je prazna bajka. Mihajlović lahko pošilja uradna poročila jugoslovanski vladi v Londonu in jugoslovanska vlada jih lahko pošilja njemu, ampak to se vrši s pomočjo agentov angleške tajne službe, ki so od časa do časa poslani v in iz Jugoslavije. Ti britski agenti včasih pridejo tja, včasih so na poti ubiti, in včasih ne morejo ven. Kolikor je v tem romantike, je samo njihova.

(Dalje prihodnjič)

KRETA JE PRIPRAVLJENA

Piše Edward D. Kleinlerer

Kreta je za Grčijo in Balkan to kar je Sicilija za Italijo in zapadno Evropo, in kar se je zgodilo Siciliji se ravno tako lahko zgodi Kreti in z ravno tako naglico.

Razlika pa je v tem, da bodo zavezniške čete na Kreti našle prijatelje, ki se jim bodo pridružili, ker grški otočani pričakujejo s skritim orožjem trenutne napada. Oni so trpeli pod nemško okupacijo in so se ji dve leti zoperstavliali, in so svoj upor s krvjo plačevali. Zato si ni težko predstavljati kako nestrpno pričakujejo Kretčane, odkar je bila napadena Sicilija.

Zavezniški radio je na Kreti, kakor tudi druge evropske narode, svaril naj bodo mirni in naj se ne prenegajo. Oni so že prebili preizkušnjo v taki vrsti discipline ko so pred kratkim britanski komandi prišli na njihovo obalo samo z namenom, da izvršijo neko mislijo za pregled terena. Tudi ob tej priliki so bili svarjeni naj ne vzamejo ta napad za invazijo.

Iz istih razlogov, radi katerih je general Eisenhower vzel Sicilijo, bi mogla sedaj tudi Kreta postati zanimiva. Oba ta velika otoka sta ključa v Sredozemskem morju, in zavezniški morja najprej imeti popolno kontrolo nad tem morjem predno lahko s sigurnostjo izvršijo svoje vojaške načrte v Evropi ali pa v Aziji. Ne sme se pozabiti, da je skozi Sredozemsko morje najbližja pot na Vzhod, saj ker so Muslimani zaprli pot po suhem na vzhodni strani tega morja, je plovil Kristof Kolumb proti zapadu.

Kreta, kakor tudi notranost Grčije in cel Balkan, se niso nikdar pomirili, odkar so jo Nemci s polovico divizije padobranci zavzeli v maju 1941 leta; gerilci nadlegujejo okupatorje povsod. Se vedno se najdejo britanski vojaki v planinah, ki skupaj z domačimi izgrajevajo velike nemške ekspedicije, napadajo nepričakovano in v teku majhne sovražniške postojanke. Njihove mogočnosti, da napravijo v teku invazije ogromno škodo v ozadju, v sredi Nemcev, so lahko velike.

Gerilcem so nemški načrti za perfecten način obrambe Kreta vedno bili na poti, in so ga že zmeraj zopet in zopet pokvarili. Sabotaža je posebnost gerilcev, in noben teden ne preteče, da ne bi bil poškovodan kak aeroplan, ali most, ali vojna pot, ali železniška proga, ali neka pomorska naprava. Take vrste škoda stane sovražnika zelo mnogo.

Zenske s Kreta so tudi med gerilci, in sodelujejo v borbah kakor tudi v sabotaži in vohunstvu. O njihovem junaštvu bi se dala napisati cela knjiga. Ko

je enkrat neki komandant na Kreti ukazal, da se izvrši pregled ramen domačih žen, ga k temu gotovo ni vodilo navdušenje za estetiko. Hotel je videti znake puškega kopita, ki naj izdajo ženske bojovnike.

Velike usluge delajo grški rodoljubi na Kreti vojaškim načrtom zaveznikov s tem, da so zveza v vohunski mreži. Nemci in Italijani so uvideli, da je nemogoče kontrolirati neustranšen promet med tajnimi shajališči na obali Kreta in bližnji Turčiji, Britanskim Ciprom in Egiptom. Grški pomorci so organizirali tajno pomorsko službo in vpošabljajo jedernice, ladje na nafto in včasih tudi velike čolne za veslanje. Oni tudi neoprestano bežijo od doma in prinašajo s seboj dragocene strateške podatke.

Ti begunci posebno hvalijo enega človeka, in to je kapitan Emmanuel Mantakas, šef kretskih gerilcev, katerih število se smatra, da je med 15,000 in 20,000. Odpor zahteva žrtve, in Kretčani so drago plačali. Z eno vasio za drugo se je zgodilo podobno kakor v čeških Lidicah, ki so jih Nemci hoteli uničiti s tem, da so v njih postreljali moške in zažgali hiše, pa so jih namesto tega le napravili nesmrtnim.

Tam se govori da sta na Kreti dva duca Lidice. Grška vlada in izgnanstvu je lansko leto v nekem memorandumu zavezniškom obtožila Nemce in Italijane, da so razrušili 23 kretskih vasi z zračnimi napadi kot represalija na napade grških gerilcev. Na stotine ljudi je bilo ubitih, in mnogo drugih zaprtih kot talci.

Usoda se čudno in žalostno igra s Kreto, kjer se je pred 6 tisoč leti rodila bronasta doba, in kjer so še pred tremi poletji ljudje v kavarnah Kandije v tišini presedel ure in ure pili sladko, gosto turško črno kavo. Toda Kreta se ima zahvaliti za svojo nesrečo predvsem svojemu geografskemu položaju; ta otok tvori južno mejo Egejskega morja, čegar vode so polne majhnih otokov med grškim kopnim in Turčijo. Vodna pot med Sredozemskim morjem in Crnim morjem gre mimo Kreta in preko Egejskega morja v Dardanele. Kreta je ravno na življenjski poti Britanskega cesarstva na poti iz Gibraltarja proti Sueskemu Kanalu.

Nacisti, ki jih je obsedla ideja, da s propagando lahko napravijo čudeže, skušajo rešiti svoje probleme na Kreti z besedami. Preko radija v Atenah, ki ga kontrolirajo Nemci, in preko radio postaje Bari, zaključajo propagandisti Kretčane, naj verjamejo da Osišče ni njihov sovražnik. Goebelsovi agenti pra-

ZDRUŽENI NARODI SPRETNO ZAVOJUJEJO

Sicilijanski otroci se zberejo okrog sarženta ameriške armade, ki z njimi deli svoje racije. S padcem Catanije, za katerim je zavezniška ofenziva pometla proti Messini, je bilo kmalu spoznati, da ni več daleč čas, ko se bo okupiralo celi otok Sicilije. Catanijo se je iztrgalo iz rok nemške čete, ki je bila smatrana za ena najboljših nemške armade.

vijo, da so "Britanski in židovski kapitalisti" njihovi sovražniki, in trdijo, da bi propast Osišča pomenila za njih suženjstvo pod jarmom anglo-saksonske aligarhije.

To je isti stari način, ki ga je Hitler zmeraj uporabljal v svojem načrtu "deli in vladaj", odkar ga je v svoji knjigi Mein Kampf iznesel pred svet. Malo pred padcem Tunisa so Nemci sklenili, da bodo deportirali vse žide iz Atene in Soluna na Kreto. Oni so s tem nameravali ustvariti neslogo, konfuzijo in trenje na Kreti, ter tako paznjo tega naroda odstraniti od sovražnika ter ga zaplesti v notranje boje. Transportne težave so pokvarile ta načrt, toda že objava sama je dala Kretčanom dober primer, da vidijo kako delujejo nacistične pokvarjene metode delitve in vladanja.

Okupacijski agenti so tudi skušali pridobiti lokalno grško pravoslavno cerkev, da si prisvoji nacistični klic proti "židovski nevarnosti in da ga širi jo med svoje župljane. Toda s tem so Nacisti samo pokazali kako slabo poznajo grške duhovnike. Ravno ti ljudje stojijo v prvih vrstah odpora proti Osišču, in so med prvimi, ki so pripravljene riskirati trpljenje za svoje delovanje.

Neki duhovnik v Kandiji je pridigal, da je "vsako drevo v gozdu en gerilec". Z Božjo pomočjo bo Grška kmalu osvobodjena. Nemci ga niso mogli zapreti, ker je bil pravočasno obveščen in se je v hitrem begu pridružil družbi rodoljubov v hribih.

Dogodek, ki se je odigral za časa velike dvanajst-dnevne borbe na Kreti dobro prikazuje duh tamkajšnjega naroda. Pri poveljuje ga g. St. Dimitrakis, grški minister pravde, ki je bil takrat na otoku. To je bilo šestega dne; on je ravno zapuščal razvaline mesta Kandije, ki so ostale po bombardiranju, ko je srečal nekaj kamionov, ki so peljali ranjence.

"Oni so me spoznali" pravi. "Jaz sem jim odgovoril in iskal besede ki jim bodo dale tolažbo. Toda oni jih niso rabili. Klicali so mi pa: 'Ne vdajte se. Nadaljujte z borbo do kraja, in naj Bog z vami'. In ko so začeli kamioni voziti naprej so ranjenci kričali v zboru: 'Živela svoboda!'"

Urednikova pošta

Kje boste kupili bonde?

Cleveland, Ohio. — V soglasju z razglasom ogromne kampanje, ki se pričena s tem tednom za nakup vojnih bondov, apeliham v imenu direktorije in v imenu vseh delničarjev banke, da se poslužujete domačega podjetja, da kupite bonde v vaši lastni domači banki.

Bančno podjetje sicer nima od tega ničesar drugega nego delo brez vsake plače. Banke radevoljno sodelujejo v ta namen, da pomagajo vladi pri izvrševanju tega dela, da se pri pomore do zmage v vojni, kjer je že v službi toliko naših slovenskih sinov.

Naša dolžnost je, da se vsi odzovemo in kupimo bonde, da bomo Slovenci pokazali našo lojalnost in simpatije do naše nove domovine.

V ta namen bo osebje v obeh naših bankah šlo z veseljem na roke. Dalo se vam bo pojasnila, kateri bondi so najboljši za vaše razmere in investicije.

Tajnik banke Mr. Joseph L. Surtz se vedno nahaja v banki in je na razpolago za pojasnila, moja malenkost je pa tudi pripravljena v slučaju, da nimate prilike dospeti v banko, vas obiskati na vašem domu.

Vsi, ki ste zaposleni v času, ko je banka odprta, se v vsakem slučaju tudi lahko poslužite mojega urada na 1053 East 62nd St. Banka je odprta vsak petek do osmih zvečer.

Tako se vam nudi prilika, da si kupite najboljše vrste bonde.

Z vso našo podporo bo zmaga Amerika, zmagala bo pravična demokracija.

Anton Grdina,
Predsednik The North American Banke.

Poročilo SANSa št. 21 za newbruško okrožje

Cleveland, Ohio. — V nedeljo 12. septembra ob tretji uri popoldne se vrši zelo važna seja v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti. Prošeni ste vsi društveni zastopniki, kolektorji in posamezniki, da se tega sestanka gotovo udeležite, posebno se apelira na vse tiste, kateri ste bili na marčevi in aprilovi seji, da se tako odloči za bodoče poslovanje pri naši podružnici, ker zadnje čase žal ni več istega zanimanja in aktivnosti kot bi moralo biti, le par nas pride. Saj se gre vendar za celi narod, vsaj v takem smislu in pomenu se je naša podružnica ustanovila — knkor tudi organizacija S A N S.

ŠKRAT

Jakec: "Striček, ti si čisto podoben levu."

Stric: "Kako moreš uporabljati tako primero, ko leva nisi niti videl nisi?"

Jakec: "Seveda sem ga videl tam v mlino!"

Stric: "Tisto pa ni lev, temveč osel!"

Jakec: "Nič ne de! No, pa še podoben oslu."

Branko: "Gospodična ali rajsi jeste fiziol?"

Vera: "Ne."

Branko: "Ali ga rada je vaša sestra?"

Vera: "Nimam sestre."

Branko: "No, a če bi jo imela ali bi rada jedla fiziol?"

"Kaj ste po poklicu?" vpraša narednik mladega rekruta.

"Požiralec mečev," odvrne rekrut.

"Tako, tako..." reče narednik in se obrne k stalim vojakom, "takoj pogledajte, če imate še vsi bajonete..."

A: "Zakaj pa dovoljuješ svoji ženi kajenje?"

B: "Ker manj govori, če kaj di."

PRISILNO DELO ZA NACIJE V SLOVENIJI

(Posneto iz ljubljanskega Jutranja z dne 28. marca 1943)

Iz Gorenjske: — Generala pooblaščenec za delo je dal na katera pojasnila, kdo je dolžan prijaviti se za delovno službo. Kot dan za določitev starostne dobe je merodajen 29. januar, ko je prijavna obveznost stopila v veljavo. Prijavna dolžnost se razteza tudi na vse bivše poljske in jugoslovanske državljane, ki so dne 14. aprila živeli na Spodnjem štajerskem, na roškem in Kranjskem, čeprav nimajo nemškega državljanstva ali so ga s preteklim izgubili.

V mesecu avgustu sem prejela za našo podružnico skupno prostovoljnih dohodkov \$35.00. Prispevali so sledeči: Samostojno društvo "Zvon" je darovalo \$10.00; Mr. John Samsa \$24.00; Prince Ave. je izročil \$24.00; katere so darovali sledeči:

Po \$2.00: Frank Renko, Reno Ave., Frank Valentič, Reno Ave., Martin Mirtel, Prince Ave., in Mr. in Mrs. Zagar Meech Ave.

Mrs. Mary Bubnič, Reno Ave. \$1.75.

Po \$1.00: Mr. John Gerlica, John Gerlica jr., Andy Hrvatec, John Tomažič, vsi iz Reno Ave. Frank Konec, Reno Ave. Frank Magdalenc, Mrs. John Bubnič, vsi iz Prince Ave. John Tavčar iz 116 ceste. Krist. Prizor iz 93 St. John Gril, Prince Ave., Joseph Bartol, Mrs. H. Cergol, Mrs. Antonija Kozab, zabeth Ave. 50c; Louis Postel, Reno Ave., Frank Stemberger, izročil \$1.00 darovano od dy Sadar iz 77. ceste.

V zadnjem poročilu za mesec julij se je pomotoma pozabil poročati prispevek od Josepha Gustinčiča iz Elizabeth Ave. Daroval je \$2.00 na seji.

Vsem darovalcem kot naravnemu prav priručna hvala!

Narodni pozdravi

Helen Tomažič, tajnica

Cleveland Tractor tovarna odlikovana

Delavstvo The Cleveland Tractor Company, Cleveland, Ohio, je pred kratkim prejelo odlikovanje od poveljstva armade in mornarice, za izbornu produkcijo vojnih potrebščin.

Odlikovanje z znakom "E" je bilo v priznanje družbine kontribucije k vojnemu prizadevanju, ker se ni samo izdelalo posebne traktorje za armadni zračni oddelek, pač pa se je tudi produciralo vsakovrstne dele za tanke, proti-zračne napadalne puške, itd.

Posebne vrste traktor, ki je bil izdelan in produciran za naše zračne oddelke, je uporabljen vseh povsod, kjer se zavezniki bojujejo. Zanimivo je dejstvo, da je ta družba pričela z delovanjem vojaških vozil z veliko brzino, že leta 1922. Dolgo pred Pearl Harborjem, je Cleveland Tractor Co. delala te vrste traktorje, takoj po Pearl Harborju pa je šla na delo za 100-odstotno vojno produkcijo.

"E" priznanje je bilo izročeno po Lt. Col. T. M. Eichoff in

prejel ga je delavski poslovilja Mr. L. H. Grutsch. Mr. V. O'Neal je zastopal delavstvo.

"E" znake je izročil Lt. Commander J. P. Sturgis, in asistiral ga je saržent Arthur E. Sizer, veteran afriške kampanje, ki se sedaj nahaja na bolniškem dopustu. Pet najstarejših delavcev Cleveland Tractor Co. je sprejelo "E" znake. Župan F. J. Lausche je bil glavni vodja pri slavnostnih obredih, in predstavil je razne govornike.

TELOVADEC - EKONOMIST

John Bovingdon, bivši analist ekonomije za OEK, ki je bil kmalu odlovljen, potem ko je proti njegovemu imenovanju protestiral Martin Dies, češ, da je Bovingdon "baletni plesalec." Bovingdon se je zagovarjal, da se je posluževal "ritmične telovadbe," v prid svoje ga zdravja.

Slon je bistra žival z dobrim spominom

Ali imajo sloni res več pameti, kakor mnoge druge živali? Čujmo, kaj pravijo o slonovi bistroumni cirkuški strokovnjaki. V cirkusu so sloni še vedno, velika privlačnost prav zaradi tega, ker jih lahko marsičesa naučijo.

Ljudje, ki se ukvarjajo s sloni, vedo, da se ne najdejo med njimi dva z enakim značajem. Slon se tudi zelo hitro izpreminja. Zdaj je dobre volje, miren in priazen, naenkrat se pa njegovo razpoloženje izpremeni pod vplivom razočaranja ali bolečine. Slon se razjezi in postane nevaren. To pa se zgodi, če koleba v razpoloženju ali če prehaja njegova pamet v blaznost. V takem primeru izgubi slon smisel za pravico, ki je zelo ukoreninjena v njem.

V nekem cirkusu so imeli indijskega slona, ki mu je bilo ime Tom. To je bil prvi slon, ki je znal hoditi po debeli vrvi. Pozimi, ko cirkus ni deloval, je bil Tom zaprt v svoji staji. Toda slon ne pozna ničesar lepšega in prijetnejšega od izprehoda. Tri dni je Tom pazil, kam obesa njegov paznik ključ od stajе. Potlej ga je pa z rilcem snel, odklenil vrata in se klatil vso noč okrog.

Od tistega dne je ključ pogosto izginil in navadno so ga našli pod slonovo nogo.

Iz Indije in Ceylona čitamo pogosto zelo zanimive zgodbe o maščevalnosti slonov in njihovem spominu, če gre za to, da se maščuje za krivico, ki se mu je zgodila. Nasprotno pa mnogi evropski in ameriški izurjevalci slonov zanikujejo, da bi se slon odlikoval s posebnim spominom. V tem pogledu imajo sloni enako lastnost kakor človek: eni se spominjajo vsega, eni pa ničesar.

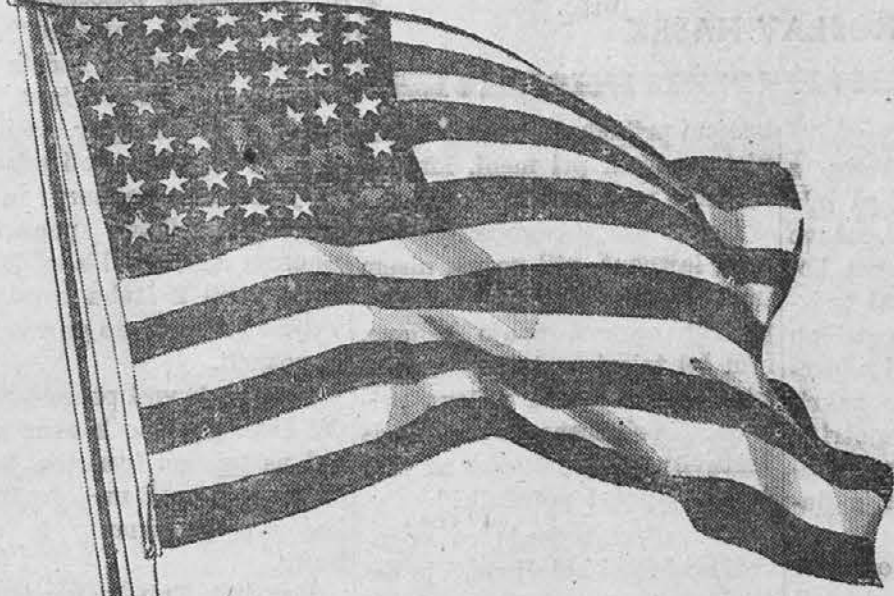
En slon je že čez osem dni pozabil, da ga je človek dražil. Pač se je pa v nekem ameriškem mestu pripetilo nekaj izrednega.

Cirkus je priredil pred predstavo spreved svojih živali. V množici gledalcev je stal krojač, ki je zbadel mimoidočega slona z iglo v rilec.

Ko je čez tri leta cirkus nastopal v tistem mestu, je slon potegnil z rilcem iz množice gledalcev svojega krojača in udaril trikrat z njim ob tla tako, da

LASTNIKI DOMOV
Strehe—Asbestos—Kamenit Siding
Prihranite si provizijo
Trgujte direktno z
ERNIE LOCK
737 Guardian Bldg. MA. 3583

Starts Thursday
SEPTEMBER 9TH

3RD WAR LOAN DRIVE
—FOR INVASION

Put a circle around the date—Thursday, September 9th. For that's the day the 3rd War Loan Drive starts.

On that day, you will be asked to go the limit to back our valiant fighting men. You will be asked to do your share in the greatest invasion the world has ever seen. Answer your country's roll call!

Your part is to back this invasion by investing in at least one EXTRA \$100 War Bond in September. That's in addition to your regular War Bond purchases. Invest more than \$100—a lot more—if you possibly can.

The job is big. Everyone must do his full share if we are to put this drive over the top.

War Bonds are the safest investment in the world. For your own sake, for your Country's sake, put every spare dime and dollar in War Bonds during the 3rd War Loan Drive.

BACK THE ATTACK—WITH WAR BONDS

je pri priči izdihnil. Ta slon je imel torej izredno dober spomin.

Sloni, pa so tudi šaljivi in se radi uče reči, ki jih vesele. V nekem evropskem cirkusu so imeli dolga leta slona, ki ni nikoli delal ničesar drugega kakor

nosil razno stvarino in pomagal prepeljati vozove. Pri večerni predstavi se je slišala godba tudi v stajo starega slona, in paznik je nekega dne po naključju opazil, kako je slon plesal po godbi. Od tistega večera je slon nastopal tudi v cirkusu. Nekdo

mu je podaril orglice, in slon je navdušeno pihal vanje, kadar se je dolgočasil ali jezil.

Poznavalci slonov pa tudi pogosto opažajo, da sloni na stara leta pozabijo vse, česar so se prej naučili, in da niti poti domov ne najdejo več.

Mi damo žice — toda kadar jih vi rabite, ni nobene poti, da bi poslali njegov klic na cilj.

Ali bi vi hoteli, da bi vaš vsakdanji klic njega zadrževal, da ne bi mogel govoriti z domačimi?

Poskusite, da ne boste klicali na daljavo med 7 in 9 zvečer. Naj imajo vojaki in mornarji takrat žice na razpolago.

To je skoro njih edini prosti čas.

Med 7 in 10 zvečer
ima skoro edino priliko
da kliče na daljavo...

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

Back the Attack with War Bonds

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

V tem sta zagnala otroka zunaj sum; tudi mali v parčju kmetovem je hotel na tla in cepal z nožicama:

"Mama, mama!"
"Pojdem!" se je dvignil Luka.

"Ni sile še!" je dejal kmet, "pa kakor veš. Peter pokaži mu pravičen, da pokaže Luki pot, je odrezal precejšen kos mesa in potice in jo zavil v raskav, cukrov papir ter jo potisnil pred Luko.

"Na, boš imel po poti!"
"Prav res ni treba," se je branil Luka.

V blag spomin

prve obletnice smrti preljubljenega in nikdar pozabljene soproga in očeta

Anton Zele

ki je tako nenadoma odšel od nas, dne 9. septembra 1942 zjutraj na delo, in opoldan je že za vedno zatisnil svoje mile oči.

Leto dni je že minilo, kar si ti zapustil nas, dragi soproga in ljubljene oče.

A mi še danes ne moremo verjeti, da je res, Zdi se nam, kot da si odšel nekam daleč, in da se imaš vrniti vsak čas.

Zalujoci ostali:

Anna, soproga;
Victor, Edward,
Fred, Ernest, sinovi;
Dorothy in
Mary Ann, hčerke;
zet in sinahe;
vnuk in vnukinje.

Cleveland, Ohio,
dne 9. septembra, 1943.

"Treba ali ne, vzemi!" je velel kmet in skoro ježno gledal. Videlo se je, da zna veleovati. Pastirju je nato obrazložil, da naj pokaže Luki pot v trg. Tako je Luka odšel, potem ko je še videl v kuhinji postavno ženo, ki sta jo otroka vesela obletavala in kričala, da imajo živo lisico, in še mnogo drugega.

Luka in pastir sta krenila nekoliko v rebro.

"Vi ste s Peči?" je dejal Peter.

"Sem!" je odvrnil Luka.

"Pa povejte Anžetu, da sem tu, da ste me videli."

"Bom!" Nekaka hvalečnost do vseh teh ljudi, katere je bil Luka danes spoznal, ga je navdajala in začel je pripovedovati fantu o bratu na Peči. Tako sta prišla zopet vrh hriba in pastir je rekel:

"Zdaj pa moram nazaj. Vedno na levo se držite! Potem zagledate trg in pridete na cesto in ne boste mogli več zgrešiti."

Poslovala sta se. Oživiljenega se je čutil Luka in rahla opojnost se ga je polasčala. Ž njo so prišle tudi lepše misli. "Eh," je mislil. "Na svetu je vendar še dobrih ljudi. Prav nič slabega ne bi bilo na svetu, če bi samo ljudje hoteli. Pa vsi nočejo. Nočejo! Sami smo si krivi nesreč in žalosti." In z bridkostjo je mož mislil na svoje izgubljeno življenje. "Prešlo je. Vse je prešlo. Prvo sem bil prevesel in potem sem bil preresen. Iskal sem nečesa in nisem našel. Ti moj ljubi Bog, tako je. Človek obrača, Bog obrne. Sem mislil, bom bogat, sem sem, sem pustil ono siroto. Pa je prišlo tako nad me, da sem revež in me še sestra ne mara. Katra, Katra, ženske so tudi čudne. Nam za denar, njim za ljubezen. Vidiš Katra, saj ne rečem, da je bilo prav, da sva te z očetom silila. Prav ni bilo, in Bog je obrnil le po svoje. Zapisano je bilo, da se mora sesti naše premoženje, in se je. Samo to mi je žal, da tega prej nisva vedela z očetom. Potem sva oba vedela, da mora biti tako." In z nekako grozo je rekel na glas: "Krivično blago je bilo!"

"Potem je prišel Krošnja. "Prodal bom!" je rekel. "Prodaj!" je odvrnil oče. Jaz sem stal ob oknu in sem mislil, ali ne bi bilo dobro, da skočim v tistega skopuha in mu zavijem vrat.

"Ali nimaš neke deklinje?" je rekel Krošnja. In prav tedaj si prišla ti, Katra. Ti—, kaj si vedela ti, kaj smo potem govorili. Za premoženje te je dal. Pa sem stal zraven in je nisem rekel nobene."

Zamolkel glas zvona je odklenil od nekod. Luka je snel klobuk.

"Povzdigovanje je!" je mislil. Za hip je izginila misel na preteklost iz njegove duše. Toda tem glasneje se je oglasila nato.

"Greh rodi kazen, greh rodi greh. Katra, kam to gre! Katra, ali res midva ne moreva pozabiti, kaj je bilo? Ali ne morema odpustiti? Katra, zakaj delaš krivico drugim, če so jo drugi tebi delali? Saj Peč ne bo, ne more biti tvoja! Da se na me srdiš, tega ti ne zamerim. Saj sem zaslužil, že zaradi one sirote, Jeričine matere. Pa Anica je nedolžna. Ona ima svoje pravice, ona jih ima. Na meni in tebi je kazen, je prokletstvo..."

Čim dalje, tem močnejše so bile te misli Luki. Z nekako silo so vstajale v njem. "Veruj mi, Katra! Moja sestra si! Najin oče je nesrečno umrl. Katra, misli na konec! Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade! Veruj mi! Mene je nesreča izučila."

"Krivično!" je mislil dalje;

(Dalje prihodnje)

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA

ŠVEJKA

V SVETOVNI VOJNI

JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Srečanje poročnika Duba s kadetom Bieglerjem pa ni bilo preveč prijetno in je bilo gotovo vzrok napetosti v njunem bodočem razmerju v službi in izven službe. Ko je namreč Dub že četrtri zaman izkušal odpreti stranišče, je togotno zakričal: "Kdo pa je vendar notri?"

"Kadet Biegler, 11. marškompanija, 91. regiment," se je glasil ponosni odgovor.

"Tu poročnik Dub od iste kompanije," se je predstavil konkurent pred dvermi.

"Tako sem gotov, gospod poročnik."

"Čakam."

Nestrpno se je ozrl Dub na svojo uro. Nihče bi ne verjel, kakšne energije in vztrajnosti je treba, vzdržati v taki situaciji pred dvermi novih petnajst minut, pa še pet in še nadaljnjih pet ter prejemati na vse trkanje, razbijanje in suvanje zmerom isti odgovor: "Tako sem gotov, gospod poročnik."

Poročnika Duba je polivala vročica in že je premišljal, bi se li ne šel pritožiti k poveljniku brigade, ki bi dal morda ukaz, naj se dveri ulomijo, in razmišljal je, ni li vedenje kadetovo kršenje subordinacije. Poročnik Dub pa je po preteku nadaljnjih petih minut sploh opazil, da mu je že prešlo in da tam za dvermi prav za prav ni imel ničesar več opraviti. Ali vztrajal je pred klozetom iz principa in razbijal dalje po dverih, za katerimi se je oglašalo vedno isto: "In einer Minute fertig, Herr Leutnant!"

Končno pa sta si le stala obliče v obliče.

"Kadet Biegler," je zagrmel Dub, "nikar ne mislite, da sem tukaj z istim namenom kakor vi! Prišel sem zato, ker se ob

svojem prihodu k štabu brigade niste oglašili pri meni. Mar ne poznate predpisov?"

Kadet pa je odgovoril: "Gospod lajtnant, niti pojma nisem imel, da ste tukaj. A ko sem v pisarni opravil svojo zadevo, sem šel takoj na tole stranišče, kjer sem ostal do vašega prihoda." In službeno slavnostno je dostavil: "Kadet Biegler se vam javlja, gospod poročnik!"

"O vašem vedenju se pogovorimo še pri bataljonu," je dejal Dub. "Jaz se odpeljem tja z avtomobilom in vi pojedete z mano. — Nič ugovora!"

In Biegler ni ugovarjal. A vrag ve, kaj se je zgodilo, da pretresi avtomobila niso imeli na Bieglerja nobenega vpliva, dočim je moral poročnik Dub zase avtomobil ustaviti trikrat in zbežati kamorkoli...

Poročnik Dub je bil ves obupan, da se mu je tako pokazila osveta nad kadetom in končno se je pogreznil v ponosen molk kakor Julij Cezar, ko so se mu približevali zarotniki z bodali, da ga zabodejo.

Tako sta dospela do Zoltanca, kjer sta našla bataljon.

Medtem ko sta se Dub in Biegler še na stopnicah prepirala o tem, ali ima kadet, ki še ni nikamor prideljen, sploh pravico na jetrnice, ki pripadajo častnikom, so bili v kuhinji že sili ter so ležali po klopih le še kadili kakor fabriški dimniki.

A tudi zgoraj se je že zaključil slavnostni obed. Na vse je znamenito delovalo židovsko žganje, in Duba z Bieglerjem je sprejelo divje kričanje častnikov, ki so se drli drug preko drugega, namigujoči na jezdalno umetnost poročnika Duba: "Brez vaje to ne gre!" — Splašeni mustang!" — "Kako dolgo

pa si bil med cowboji?" — "Jezdec umetnik!"

Stotnik Sagner mu je urno natočil čašo prokletega žganja, a užaljen poročnik Dub je sedel za mizo. Pristavil si je star polomljen stol k nadporočniku Lukašu, ki pa ga je pozdravil s prijateljskimi besedami: "Smo že vse pojedli, kamerad."

Zalostna postava kadeta Bieglerja je bila nekam ignorirana, dasi se je Biegler točno po predpisu oglašil okoli mize najprej stotniku Sagnerju in nato vsem častnikom, ponavljajoč zmerom iznova: "Kadet Biegler se je vrnil k štabu bataljona," vkljub temu, da so ga vsi videli in poznali.

Nato si je vzel polno čašo, sedel čisto ponižno k oknu in čakal na ugoden trenutek, ko mu bo mogoče vreči med družbo nekaj svojega znanja iz učnih knjig.

Poročnik Dub, ki mu je grozilo, da se mu je v glavo, je bobnal s prsti po mizi ter se nenadoma obrnil k stotniku Sagnerju:

"Z okrajnim glavarjem sva rekla zmerom: patriotizem, zvesto izpolnjevanje dolžnosti, premagovanje samega sebe, to je tisto edino pravo orožje v vojni. Spominjam se tega zlasti danes, ko prestopi naša vojska že v doglednem času državne meje."

Tu se neha rokopis Jaroslava Haška, ki je umrl dne 3. januarja 1923. v starosti štiridesetih let. Švejk ni narekoval do konca. Smrt mu je trdno zaprla usta, in nihče nikoli ne ve, kako je bilo dalje. Veliki humoristični roman je ostal torso. Z občudovanjem stojimo pred tem torsom. Zaman ugibljemo, zaman popolnujemo sliko...

V rokopisu je po Haškovi smrti nadaljeval

Karel Vanek:

Tedaj je pridrvel v dvorano kuhar Jurajda, razgret, razjarjen in divji; udaril je s petama in salutiral brez čepice na glavi: "Pokorno javljam, vse je požrl! Čisto vse je požrl! Špago vred jo je požrl! Gospod hauptman, pokorno prosim, jaz ne morem nič za to; dal sem jo na mrzlo, a on jo je požrl! Tako krasno špekburšt! Saj je imela najmanj dve kili!"

"Povejte vendar zvezano, kaj se je zgodilo! Čemu lazite sem? Mar je zdaj raport? Himmelherrgott, zdaj prihajate že k oficirjem kakor v krčmo!" je kričal stotnik Sagner na kuharja.

Kuhar je začel torej iznova: "Pokorno javljam, gospod hauptman, vi ste mi naročili, naj naredim špekburšt. Pa sem jo torej naredil. In del sem jo v klet, da se ohladi; pod njo dilco, na njo dilco, a na to dva velika kamena, da jo sprešata, kakor to mora biti. Ali ta pucflek, ta Baloun, me je videl, ko sem jo nesel, in splazil se je v klet ter jo je požrl; niti toliko ni čakal, da bi se ohladila. Pokorno prosim, gospod hauptman, da špekburšt ne dobite, ker jo je pucflek gospoda obrlajtnanta Lukaša požrl. Tako, Jaz za to nič ne morem."

Stotnik je iztežka zadrževal smeh, ko je dejal: "Ti, Lukaš, tak pa pojdi napraviti red! Vem, da si se veselil, kako si jo privoščil z ocom in čebulo, a tvoj Baloun jo je požrl. Moje sožalje kolega!"

Lukaš si je pripel sabljo in stekel po stopnicah dol za kuharjem. Na dvorišču je sedel na kupu drv Baloun, a pred njim je stal s pipo v ustih Švejk:

"Vidiš, ti prase, kam te je pripeljala tvoja slaba strast? Oficirjem si požrl vso špekburšt! Če bi jo bil požrl samo gospodu obrlajtnantu, bi se ne čudil, on je dober gospod. Ali zdaj te dajo ustreliti, ti govodi na neumna. Ježešmarija, kaj pa če ni bilo dovolj kuhana in so bile v nji trihine? Saj dobiš trakujo, kamerad!"

Nadporočnik je najprej zarežal na Švejka: "Kuš, Herrgott, človek, sicer vas dam zapreti, da boste modri! Ti svinja, Baloun, kam si del špekburšt? Krucilaudom, živina vstani, ko govorim s teboj!"

Švejk je vzel pipo iz ust: "Pokorno javljam, da vstati niti ne more. Čisto je uničen, saj je imela špekburšt nad dve kili. Gospod obrlajtnant, to vam je bil v Nuslih neki hišni posestnik, ki so mu morali pri obedu postaviti postelj k mizi; tako se je zmerom nagoltal, da ni mogel

več ustati. V Zinovicih pa je bila šivilja, zelo poštena ženska, ki..."

"Molčite, švejk, ali vas prebodem!" je zasikal Lukaš. "Ne vtipajte se! Vstani, ti požeron, ti krava, ti pes sestradani!" je kričal na Balouna. "Krucinal, švejk!" je nadaljeval, videč, da se je postavil Švejk v "habacht," "ako le še zineš, dobiš tole med rebra!" in besen je potegnil sabljo.

"Jaz sem hotel samo reči, pokorno javljam," se je smehljaj Švejk, "da bi bila tudi takšna smrt zame dobra in krasna. Smrt iz roke svojega gospoda mora biti sladka. Jaz sem, gospod obrlajtnant, bral tako povest; zelo lepo in ginljivo povest. To vam je bil neki markiz v Franciji in ta je imel slugo, starega komornika. In ko se je potem začela revolucija in so po vseh graščinah razbojnikovali kmetje, je tisti markiz pomotoma svojega komornika ustrelil. In tisti komornik, ko je že umiral, in je tisti markiz hotel poslati po zdravnika, je rekel: "Nikamor naj ne pošiljajo, blagorodje; saj umrem rad. Ko ste me, blagorodje, ustrelili v trebuh in sem zakričal, ste vzkliknili: 'Mon Dieu! Ali si ti, Jose? Pardon!' In to mi zadostuje." In umrl je, zares umrl. Pokorno javljam, gospod obrlajtnant, zdaj me lahko prebodeste."

Švejk si je odpel dva gumba na bluzi, stopil dva koraka nazaj in z zvišenim glasom zaideklamiral: "Zdaj potopite hladno jeklo v goreče prsi moje, da ohladi mi žar krvi prestrastne!" "Švejk, vol, ali naj res zblaznim zaradi tebe! Ježešmarija, saj se bom moral zavoljo vaših bedarij sam ustreliti!" je zajekal nadporočnik, grabeč se za glavo. "Moji živci, moji živci!"

(Dalje prihodnje)

Mali oglasi

ŽENSKES

STROJNE OPERATORICE

in

UGENKE

Visoka plača

CLEVELAND CAP

SCREW CO.

2921 E. 79 St.

MOŠKI

Izkušnja ni potrebna. Do 60 let starosti

Vas izurimo. Plača od ure.

50 do 55 ur dela tedensko

U. S. Steel Wire Spring Co.

7800 FINNEY AVE.

Ženska

dobi službo za opravljati gospodinjstva dela. V družini stamati in sin. Mati se sedaj zdravi po prestani operaciji. Stalno delo, 6 dni v tednu. Plača \$20 tedensko. Dobra prilika za starejšo žensko, ki ji je za dober dom. Majhna hiša s 4 sobami. Pokličite YELOWSTONE 3272. Mrs. Owens, 4018 Buston Rd., blizu Mayfield, So. Euclid, O.

ECZEMA

EASE THAT ITCH SUCCESSFULLY!

Don't bear the torments of eczema another day. Do as thousands of happy people have—use Poslam for quick, dependable relief. At night when itching is worse, one application of this CONCENTRATED ointment brings soothing comfort and lets you sleep. 18,000,000 packages sold during 35 years show it must be good. Recommended by many doctors. Sold from coast to coast. Only 50¢ at all druggists.

POSAM

SMASH THE ARMY

WAR BONDS

Mali oglasi

MOŠKI

18 do 60 let

STROJNI OPERATORJI

in

UGENCI

Visoka plača

CLEVELAND CAP

SCREW CO.

2921 E. 79 St.

V najem

se odda stanovanje s 4 sobami in kopalnico, zgoraj. Vpraša se na 1081 East 66th St.

STAVBINSKI DELAVCI

FLOOR ASSEMBLER — FITTERS

RIVETERS — POMOCNIKI — TEŽAKI

Plača od ure, poleg "overtime"

ATLAS CAR & MFG. CO.

1120 IVANHOE RD.

TOVARNISKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Zahteva se "Availability Statement"

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

Ako je treba vašo streho nana-

vo pokriti ali pa vaš fornec po-

praviti, pokličite nas. Vršimo

tudi kleparska dela. — Prora-

čun damo brezplačno.

Universal Roofing Service

1515 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

Ženska ali dekle

dobi dobro službo za pomagati pri gospodinjstvu. Želi se zanesljivo žensko ali dekle. Dobra plača; da bi tu ostala čez noč. Nova hiša in prijazna okolica. Pokličite Mr. Sindell, Erieview 1221.

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popust za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HEND. 3028

Hiša

s 7 sobami se odda v najem odrasli, mirni družini. Kopalnica in fornec. Poizve se na 6705½ Bonna Ave., ali pa pokličite HENDERSON 2357.

Oglašajte v...

Enakopravnosti

CONSTIPATED?

Don't Force! Don't Strain—

Thus Risking Hemorrhoids

TRY THIS FOR 5 DAYS

Here's one right and proper way to moisten hard dry passages and obtain more gentle "easy" movements. Every morning for 5 days, 15 minutes before breakfast, drink a glass of hot water to which one teaspoonful of Kruschen Salts has been added. While you are eating breakfast the hot water and Kruschen will be feeding moisture to those hard, dry passages. They become soft, moist, easier to expel. No need to strain and thus risk painful rectal irritation. Usually within 30 minutes wastes are expelled smoothly and gently. You feel gloriously fresh again. Be sure to follow the simple easy directions. Don't delay—you can get Kruschen Salts at any drug store.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vaše polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave.

vhod na 62. cesti

Knausovo poslopje

Proves Wonderful

For Itching Skin

To soothe itching, burning skin, apply medicated liquid ZEMO—a Doctor's formula backed by 30 years continuous success! For ringworm symptoms, eczema, athlete's foot or blemishes due to external cause, apply ZEMO freely. Soon the discomfort should disappear. Over 25,000,000 packages sold. One trial convinces. Only 35¢. Also 60¢ and \$1.00.

ZEMO

Mali oglasi

ŽENSKES

18—45

za

DELO

kot

pomočnice v

mlekarni

Plača ob začetku 72c na uro s povišanjem na 82c v 30 dneh, 83c v 90 dneh, 84c v 6 mesecih, 85c v enem letu.

Stalno delo

Ugodne delovne razmere

The Telling-Belle

Vernon Co.

3740 Carnegie Ave.

MOŠKE IN ŽENSKES

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državnih

ljanstva in prestati zdravniško

preiskavo.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon

Co., Inc.

Dekleta in

žene!

Ali veste, da si boste prihranili

precej denarja, če si naročite

fini FUR COAT ali STERLING

suknjo iz čisto volnena blaga

naravnost iz tovarne.

Sedaj na Will Call?

Ne odlašajte, samo pokličite nas

da vas peljem v tovarno, na

jo odgovornost, če kupite ali

Vam se priporočam

Benno B. Leustig

1034 Addison Road

ENDicott 3426

SHRANITE

PRIHRANKE

... za davke

... za vojne

bonde

... za nujnosti

Society of Savings

PUBLIC SQUARE

ALI STE NEIZKUSENI?

MI VAS BOMO TRENIRALI

HOTEL STATLER

je kot majhno mestce. Mi imamo

pri vsakovrstne službe ob skro

rikoli uri želite delati; ali ves dan

pa samo par ur.

Prosta zdravniška oskrba; prosta

varovalnica; restavracija za delavce

udobne sobe za počitek. Teden

Zglasite se

EMPLOYEES ENTRANCE

E. 12th, soba 335

9. zj. do 5. pop.

MI DAJEMO IN IZMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

The May Co.'s Basement

SO GORKE!

Nove Snowsuit Obleke za deco

Naša zaloga je kompletna—bodite pripravljeni za prihajajočo zimo!

6.99
Stil dveh komadov, dvojno prsni s čepicami! Topla podlaga. Ski hlače z naramnicami. Modre ali rjave barve. Mere 3 do 6.

7.95
Za dečke! Snowsuit obleke dveh komadov z ski hlačami z naramnicami! Pleteni robci... usnjeni obrobi. Modre ali rjave barve, mere za 3 do 6 let staro deco.

9.95
100% VOLNENO! Dvo-vrstne kombinacije. Ski hlače z zipperjem in naramnicami. S podlogo. Mere za 3 do 6 let staro deco.

The May Co. hladno prtilje

Nalašč za deklice

Jumbo pleteni jopiči

2.99

Zgledajo kot ročno pleteni! Mehki, 100% VSE VOLNENI v svetlih pastel barvah. Mere 12 do 16 za dekleta.

Plaid krila

1.99

Krasni novi plaids v različnih barvah. Lepo nabrana krila. Mere 8 do 14 za deklice.

The May Co. prtilje

Novo jesensko blago za obleke

54" Coatings, Suitings, Skirtings

1.94

Plaids, tweeds, novelty stripes in solidne barve, v veliki zalogi na izbero. Vse blago je volneno mešano.

The May Co.

54 inčev Plaids

2.48

Novi plaids v lepih barvah... 40% do 50% volneno mešano blago z rayon. Mehka tkanina — lahko za šivanje. Velika izbira za šolsko in športno nošo.

The May Co.